

BIOTSKA PESTROST PO SVETU IN V SLOVENIJI

Biotska diverziteteta, predvsem vrstna pestrost, je v različnih ekosistemih po Zemlji različna. Tam, kjer so razmere za organizme ugodne (npr. zadostna količina padavin, ugodne temperature) in je okolje raznoliko, je število vrst večje.

Predel, kjer živi bistveno več vrst kot v širši okolici, imenujemo **vroče točke biotske pestrosti**. Tam se najde tudi večje števile endemitov. Taka območja so največja ob ekvatorju, kar nam pove, da so tam najverjetneje najbolj ugodne razmere za življenje. Bolj kot se bližamo poloma, manj je vročih točk. Na kopnem pa se raznolikost manjša z nadmorsko višino, v morju oz vodi pa z globino. V morju se z večjo globino večja pritisk, v gorah pa je z višjo nadmorsko višino manj kisika, močnejše sonce in padavine, kar v obeh primerih pomeni manjše število vrst oz manjša vrstna pestrost. V vročih točkah najdemo predvsem višje rastline in sesalce.

Čeprav vroče točke biodiverzitetete pokrivajo le nekaj odstotkov Zemljskega površje, jih najdemo kar nekaj. V Severni Ameriki se razprostirajo čez Kalifornijo, v srednji Ameriki so skoraj povsod, predvsem zaradi lege na oziroma ob ekvatorju. Za ta predel sveta so znani predvsem Karibski otoki, ki so eden izmed glavnih predstavnikov velike raznolikosti v vodi. V Južni Ameriki se raztezajo čez zahodno obalo in v center Brazilije. V Pacifiku je raznolikost največja v Polineziji in Mikroneziji.

V Afriki se ob obalah Gvinejskega zaliva, Kenije in Tanzanije prav tako vrstijo deževni gozdovi npr. deževni gozd ob reki Kongo. Zagotovo najbolj znana vroča točka je Madagaskar, kjer je kar 90% vseh vrst endemitov. V Aziji se ena vroča točka nahaja med Kaspijskim jezerom in Črnim morjem, druga pa je čez celotno Indonezijo in Tajsko ter njunimi sosednjimi državami.

V Evropi so območja vročih točk na obalah Sredozemlja in celotni Italiji. Kljub majhnemu ozemlju, je Slovenija ena izmed najbogatejših območij biotske pestrosti v Evropi. Namreč razvili so se raznoliki ekosistemi in s tem povzročili pestro živlensko združbo na njih. Lega Slovenije je pri tem pomembna, saj se tu prepletajo Alpe, predalpski svet, Panonska nižina, Dinarsko gorstvo s kraškimi planotami in pojavi ter obsredozemski svet, kjer se vidijo vplivi submediteranskega podnebja. Prepletanje vseh teh reliefnih oblik povzroči velike razlike med nadmorskimi višinami in vpliva na talne, podnebne in hidrološke razmere.

V Sloveniji je eden izmed razlogov biotske diverzitetete tudi kamnita podlaga. Velik delež zavzemajo karbonatne kamnine, kot sta apnenec in dolomit. Na teh so se pojavili kraški pojavi npr kraške jame in jezera. V teh pa se je kljub skrajnim razmeram razvilo življenje in to so razne žuželke in najbolj znan primerek- človeška ribica.

Ker je v zadnjih stoletjih število ljudi zraslo za približno 5 milijard, so se potrebe človeka pričele večati. Prav tako se je razvila tehnologija, ki omogoča učinkovito izkoriščanje naravnih virov. Človek je tako v tem času naravi vzela več kot je zmožna obnovi in s tem podrl več ekosistemov in še več živlenskih združb in vrst. Tako se je začelo izgubljanje biodiverzitetete.

Ko se je okolje začelo opazno spreminjati, je večina svetovnih držav podpisala Konvencijo o biodiverziteti, v kateri so se strinjali, da morajo biotsko pestrost ohraniti in da bodo naravne vire izkoriščali tako da se bo v tem času lahko vse obnovilo. Ponekod se do leta 2010 stanje ni precej izboljšalo, v Evropi pa se je izgubljanje biodiverzitet ustavilo. Zato je bilo leto 2010 razglašeno za mednarodno leto biodiverzitet.

Neznani pojmi:

Vroče točke biotske pestrosti: predel, kjer živi bistveno več vrst kot v širši okolici.

Endemit: organizem, značilen le za določeno območje na Zemlji.

Polinezija in Mikronezija: sta podregiji Pacifika ali Tihega oceana, poleg Melanezije.

VIRI:

- Učbenik Dotik življenja
- Splet (Wikipedia in članek)